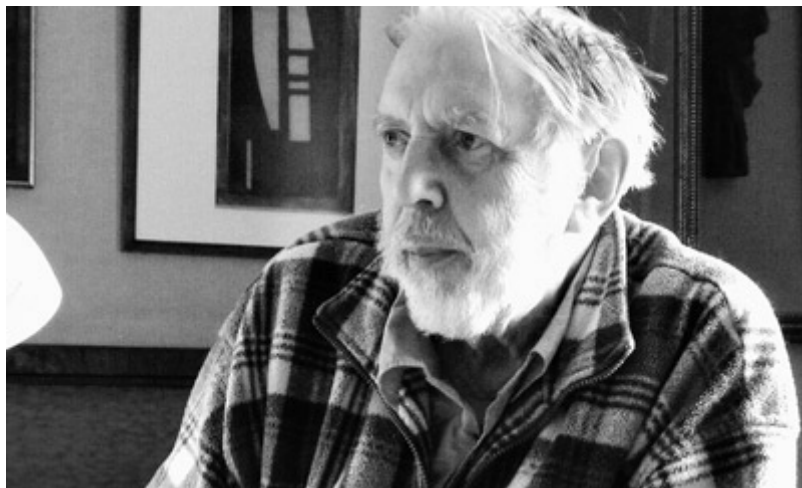

Per Olav Tiller 1926-2010

PUBLISERT 5. februar 2011

Per Olav Tiller døde 5. desember 2010. Han ble 84 år. Per Olav Tiller var en eminent utviklings- og samfunnspsykolog som gjennom sin banebrytende forskning knyttet sammen barns utvikling, familie og samfunnsforhold. Hans villighet og evne til å overskride tradisjonelle fag- og disiplingrenser brakte viktig ny kunnskap om barns personlighetsutvikling og kritisk kunnskap om yrkesliv, familie og samfunnsforhold. Hans faglige bredde og intellektuelle åpenhet inspirerte og formet yngre forskere både i utviklingspsykologi og sosialpsykologi, men også i deler av sosiologien, som familiesosiologien.

Per Olav Tiller var født i Trondheim i 1926. Han ble utdannet psykolog fra Universitetet i Oslo i 1950, og hadde stilling blant annet ved Institutt for samfunnsforskning, Institutt for anvendt sosialvitenskapelig forskning (INAS) og Norsk senter for barneforskning. Han ble den første professor i sosialt arbeid i Norge ved NTNU i Trondheim. Tiller har vært gjesteforsker ved Cornell University og ved universitetene i Illinois, Milano, Lund og Göteborg. Han fikk kongens fortjenestemedalje i gull og dronning Mauds minnepris for å fremme barns stemme.

I 1950- og 60-årene gjennomførte Tiller sine store og internasjonalt kjente, og mye siterte, undersøkelser av barns personlighets- og identitetsutvikling i lys av relasjoner i familien, slik de ble i familier der far var borte fra Norge i lange perioder som sjømann eller hvalfanger. Deretter gjennomførte Tiller krysskulturelle sammenligninger og så på utviklingen til gutter fra norske og italienske sjømannsfamilier. Hele tiden var Tillers tilnærming hvordan sosioøkonomiske forhold, sosiale relasjoner og sosialiseringsspraksis former og skaper personlighetsutvikling. Tiller knyttet dermed sosialpsykologi, utviklingspsykologi og personlighetspsykologi sammen med familie-

og arbeidslivssosiologi, og utviklet et bredt spekter av innsamlingsmetoder for å kunne gripe dette omfattende problemområdet.

Gjennom hele sin karriere var Per Olav Tiller engasjert i å synliggjøre og holde fram barnets stemme i samfunnet. Han løftet barnet ut av den private sfære og viste hvordan samfunnets strukturer og funksjonering former og styrer. Samtidig var han i flere av sine arbeider opptatt av å vise maktens ansikter og den menneskelige lidelse.

Vi som arbeidet sammen med Per Olav Tiller opplevde han som en original og inspirerende forsker, men også som en følsom og innlevende sosial og politisk aktivist – opptatt av å vise hvordan dominerende og tatt for gitte sosiale, økonomiske og politiske verdier og prosesser kan frata oss vår verdighet og et godt liv. Dette gjorde han på en stillferdig, men samtidig kontinuerlig kritisk måte. Det var denne fagprofilen og denne faginteressen, og hans milde, aksepterende, innlevende og sjenerøse måte å veilede på som gjorde at stadig nye studenter og yngre forskere knyttet seg til hans prosjekter og forskerliv.

John Eriksen, sosiolog ved NOVA

Hilde Eileen Nafstad, psykolog ved Psykologisk institutt, Oslo

Teksten sto på trykk første gang i Tidsskrift for Norsk psykologforening, Vol 48, nummer 2, 2011, side 184